

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันพบว่า มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างกว้างขวางและรุนแรงมากขึ้นยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดอย่างมากในประเทศไทยได้แก่ เฮโรอีน และยาบ้า (แอมเฟตามีน) พื้นที่ที่มีปัญหาเฮโรอีนรุนแรงได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ส่วนการแพร่ระบาดของยาบ้ามีมากในภาคกลาง โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ปัญหายาเสพติดก่อให้เกิดความสูญเสียกับประเทศชาติหลายด้านด้วยกันทั้งด้านกำลังคน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านการเมือง การปกครอง รัฐบาลได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจึงได้มีการกำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อจะลดการระบาดและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้กลยุทธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ไขปัญหากับการแพร่ระบาดของยาเสพติดภายในประเทศ รวมทั้งใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการค้ายาเสพติดและผู้เสพยาเสพติด แต่ก็ยังเห็นและทราบข่าวเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดจากสื่อทุก ๆ วันไม่ว่าจะเป็นทางทีวี หน้าหนังสือพิมพ์และสื่ออื่น ๆ ยังคงไม่สามารถทำให้ปัญหายาเสพติดนั้นหมดไปจากประเทศได้อย่างถาวร (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2526)

ปรากฏการณ์แพร่ระบาดของสารเสพติด โดยเฉพาะ “ยาบ้า” ทวีความรุนแรงมากขึ้นเป็นลำดับในทศวรรษนี้ กล่าวคือ ยาบ้าได้แพร่ระบาดไปสู่ประชากร วัยรุ่น โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา ในหลายประเทศทั่วโลกมากกว่าโคเคนและเฮโรอีนก่อให้เกิดความเสียหายแก่เด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกายและจิตใจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง เกิดผลเสียต่อสุขภาพอนามัย ค่านิยม และจริยธรรมของประชากร ทั้งนี้มีรายงานประชากรจากองค์การอนามัยโลกที่กล่าวถึงการแพร่ระบาดของยาบ้า ซึ่งเป็นสารเสพติดชนิดกระตุ้นประสาทส่วนกลางว่ามีการผลิต มีการค้าและมีการใช้ยาบ้าในประเทศต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จำนวนผู้เสพในประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น ที่เป็นวัยรุ่นและเยาวชนมีมากกว่า 800,000 คน 500,000 คน และ 700,000 คน ตามลำดับ (จิรพันธ์ ไตรทิพย์จรัส, 2548, หน้า 54) สารเสพติด สื่อบริการ การพนัน และการทะเลาะวิวาทได้แพร่ระบาดเข้าในประเทศไทยอย่างรวดเร็วจนกระทั่งรัฐบาลต้องประกาศนโยบายทำสงครามกับยาเสพติดได้มีนโยบายการจัดระเบียบสังคมของกระทรวงมหาดไทย นโยบาย

การปราบปรามสลากกินรวบใต้ดิน การปราบปรามการเล่นพนันฟุตบอลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายการป้องกันการทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การสาธารณสุขของประเทศ รัฐบาลต้องสูญเสียเงินงบประมาณเป็นจำนวนมากในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด ต้องเลี้ยงดูผู้ต้องขังที่กำลังล้นคุก ต้องบำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติดที่มีสุขภาพทรุดโทรม ด้านสังคมก็เกิดปัญหา ปล้น ฆ่า ข่มขืน จับเด็กและผู้หญิงเป็นตัวประกัน นักเรียน นักศึกษา ทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำจากการสำรวจของเอแบคโพล เกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดพบว่าเด็กและเยาวชนไทยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร้อยละ 12.40 นอกจากนั้นยังพบว่าเด็กอายุต่ำกว่า 10 ขวบ ก็เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งที่เป็นผู้จำหน่ายและผู้เสพ (ศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ, 2543, หน้า 2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ได้กำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเพราะคนเป็นที่มาของปัญหาและเป็นที่มาของการพัฒนา ส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ยึดปรัชญา “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และ “เศรษฐกิจแบบพอเพียง” เพื่อเสริมสร้าง “ค่านิยม” ที่เป็นแกนของแผนและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนไทยและเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในสังคมให้เป็น “สังคมคุณภาพ” “สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้” และ “สังคมที่เอื้ออาทรต่อกัน” (วัฒนา เต่าทอง, 2543, หน้า 62 - 63)

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงและมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่ารัฐบาลจะได้ประกาศสงครามกับยาเสพติดแล้วก็ตาม ก็ยังแพร่ระบาดลงไปถึงระดับหมู่บ้าน/ชุมชน โดยผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องนั้นส่วนใหญ่เป็นเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา สำหรับสาเหตุของการใช้ยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนนักศึกษานั้น พบว่า นักเรียนนักศึกษาใช้ยาเนื่องจากอยากทดลองมากกว่าสาเหตุอื่น ซึ่งเป็นลักษณะโดยทั่วไปของวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยอยากรลอง โดยคิดเป็นร้อยละ 53.60 รองลงมาคือการถูกเพื่อนชวนร้อยละ 35.57 นอกจากนี้มาจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น มีเรื่องไม่สบายใจ อันเนื่องมาจากปัญหาครอบครัว ปัญหาการเรียน ปัญหาการเข้าสังคมหรือการคบเพื่อน อีกร้อยละ 10.80 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2526) สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษานั้น รัฐบาลได้ให้ความสำคัญและเร่งรัดให้มีการดำเนินการแก้ไขให้เป็นรูปธรรม โดยกำหนดให้มีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขในแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2544 - 2545 และกำหนดให้มีแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเป็น 1 ใน 7 แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศและได้มีการทุ่มเทงบประมาณจำนวนมากลงไปในกาแก้ไขปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนดังกล่าวด้วย

ยาเสพติดมิได้แพร่ขยายในเขตชุมชนเมือง หรือเฉพาะ กลุ่มอาชีพของผู้ใช้แรงงาน พนักงานขับรถขนส่งเท่านั้น หากแต่ได้ขยายแพร่เข้าสู่ระดับชุมชนชนบท ตามตำบล หมู่บ้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ความรุนแรงของการแพร่ระบาดของยาบ้าในขณะนี้ที่กำลังแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วเข้าสู่กลุ่มเด็กและเยาวชน ชุมชนต่าง ๆ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

สำหรับเขตพื้นที่อำเภอสอยดาวจังหวัดจันทบุรี เป็นอำเภอที่มีอาณาเขตพื้นที่ชายแดนติดกับสาธารณชนประชาธิปไตยประชาชนกัมพูชาและมีความเสี่ยงต่อการเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดเข้าประเทศเพื่อจำหน่ายหรือกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ และง่ายต่อการแพร่ระบาดเข้ามาในชุมชนตะเข็บชายแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแพร่ระบาดของยาบ้าในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรีที่กำลังรุนแรงอยู่ในขณะนี้

ดังนั้น การศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด ตลอดจนเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษา ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยที่สำคัญในอันที่จะส่งผลถึงการเสพยาเสพติด ได้แก่ ปัจจัยที่สามด้าน คือ หนึ่ง ปัจจัยด้านประชากร ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร เพศ และอายุ การศึกษา สอง ปัจจัยด้านสังคมและครอบครัว ได้แก่ ผู้ที่อาศัยอยู่ด้วย ความใกล้ชิดในครอบครัว การมีปัญหาครอบครัว และการมีเพื่อนที่เสพยาเสพติด และสาม ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมรอบ ได้แก่ การมีแหล่งมั่วสุม การมีแหล่งบันเทิง การมีหอพักบ้านเช่าที่ใช้เป็นแหล่งมั่วสุม การมีแหล่งเสพยาเสพติด และการมีแหล่งค้ายาเสพติดใกล้บ้าน

จากความสำคัญดังที่กล่าวมาแล้ว ผลการศึกษาจะทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของเยาวชนต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตพื้นที่อำเภอสอยดาวจังหวัด เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของเยาวชนต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. เยาวชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดแตกต่างกัน
2. เยาวชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดแตกต่างกัน
3. เยาวชนที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา: การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของเยาวชนต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตพื้นที่ อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา
2. ตัวแปรตามคือ ความคิดเห็นต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยมุ่งศึกษาด้านสาเหตุของการแพร่ระบาดและสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด

ขอบเขตด้านพื้นที่: การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือกลุ่มเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนทั้งหมด 10,025 คน จะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15 - 24 ปี (ทะเบียนราษฎร ณ 31 ธันวาคม 2553) และจะทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา: ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงกันยายน 2554 ถึงเดือนมีนาคม 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านเจตคติ ความเชื่อ การตัดสินใจ ความนึกคิด ความรู้สึกและวิจารณ์ญานที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูด การเขียนและอีกมากมาย โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา

ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมี หรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญเช่นต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยา เมื่อขาดยามีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลาและสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กลับให้รวมถึงพืช หรือ ส่วนของพืชที่เป็น หรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมี ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วยทั้งนี้รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึง ยาสำคัญประจำบ้าน
บางตำรับตามที่กฎหมายว่าด้วยยาที่มี ยาเสพติดให้โทษผสมอยู่

ยาบ้า หมายถึง สารเสพติดประเภทประเภทแอมเฟตามีน ชนิดหนึ่งซึ่งมีผลในการกระตุ้น
ประสาท ลักษณะที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน เป็นผงผลึกสีขาวไม่มีกลิ่น มีรสขม เม็ดยากลมหรือแบน
ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.6 - 0.7 เซนติเมตร หนา 0.1 - 0.2 เซนติเมตร มีหลายสี เช่น สีส้ม น้ำตาล
ฟ้า ครีมน้ำตาล ชมพู เป็นต้น ปัจจุบันพบว่ามียาอยู่ 16 ประเภท ผลจากการเสพทำให้มีอาการเบื่ออาหาร
มือสั่น หัวใจเต้นแรง ม่านตาเปิดกว้าง ตื่นเต้นง่าย หวาดระแวง และชอบก่อเหตุทะเลาะวิวาทจนเป็น
เหตุให้มีผลกระทบกับ ครอบครัว ชุมชน และสังคมตามมา

เยาวชนความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 เยาวชน หมายถึง
บุคคลที่มีอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ และไม่ใช่ผู้บรรลุนิติภาวะแล้วจากการจด
ทะเบียนสมรส ความหมายในระดับสากล โดยสหประชาชาติ ระบุว่า เยาวชน หมายถึง คนใน
วัยหนุ่มสาว คือ ผู้มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี หรือเป็นช่วงวัยหนุ่มสาวเยาวชนในการวิจัยในครั้งนี้
กำหนดให้เยาวชนคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15 - 35 ปี

ประชากร หมายถึง กลุ่มสมาชิกทั้งหมดของสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษาหรือต้องการสรุป
อ้างอิงจะเป็น คน สัตว์ สิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมใด ๆ ก็ได้ ซึ่งอยู่ภายใน
ขอบเขตที่กำหนด

การแพร่ระบาด หมายถึง การกระจายปริมาณของยาเสพติดไปสู่ชุมชน หรือประชาชนที่มี
จำนวนเพิ่มมากขึ้น

สาเหตุของการแพร่ระบาด หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติด เช่น
สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยผู้ค้าและผู้เสพ สภาพแวดล้อมที่มีแหล่งผลิตหรือจำหน่ายรวมถึงเป็น
ทางผ่านของยาเสพติด และอื่น ๆ

สาเหตุของพฤติกรรม หมายถึง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดนั้น
ประกอบด้วย ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็น
แรงผลักดันและจูงใจที่ทรงพลังอย่างยิ่งอยู่ภายในจิตไร้สำนึกที่กระตุ้นให้เกิดเป็นพฤติกรรม
มักไม่ถูกต้อง

พื้นที่อำเภอสอยดาว หมายถึง เขตพื้นที่การปกครองอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
มี 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลปะตง ตำบลสะตอน ตำบลทรายขาว ตำบลทับช้าง ตำบลทุ่งขนาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของเยาวชนต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยแยกตามเพศ อายุ การศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University